

Na podlagi sedmega odstavka č28.b člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US in 123/21) Vlada Republike Slovenije izdaja

UREDBO **o uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje**

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina in namen)

Ta uredba določa pogoje za skladiščenje, ravnanje in uporabo oljčnih tropin in rastlinske vode, kot ostankov kmetijske predelave, za namen gnojenja na kmetijskih zemljiščih.

2. člen (zavezanec)

Zavezanec za izvajanje določb te uredbe je:

- večja oljarna, ki poleg oljk lastne pridelave predeluje tudi oljke drugih oljkarjev, kot storitev;
- manjša oljarna, ki predeluje izključno oljke lastne pridelave;
- kmetijsko gospodarstvo, ki na kmetijskih zemljiščih uporablja oljčne tropine oziroma rastlinsko vodo za namen gnojenja.

3. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, pomenijo:

1. **dekanter** je naprava v oljarni, namenjena ločevanju oljčnega olja od trdnih delcev (tropine) in vode;
2. **oljarna** je živilski obrat za predelavo oljk v oljčno olje, pri čemer so ostanek kmetijske predelave oljčne tropine in rastlinska voda; oljarna je fizična ali pravna oseba;
3. **oljarna na prešo ali tradicionalne oljarne** je oljarna, pri kateri so ostanek kmetijske predelave suhe oljčne tropine in rastlinska voda;
4. **oljarna s tehnologijo kontinuirane predelave** je oljarna, ki uporablja dekanterje; glede na število dekanterjev so: oljarne s trofaznim dekanterjem, pri katerih so ostanek kmetijske predelave vlažne oljčne tropine in rastlinska voda, ter oljarne z dvofaznim dekanterjem, pri katerih so ostanek kmetijske predelave mokre oljčne tropine;
5. **oljčne tropine** so ostanek predelave oljk v oljčno olje; glede na tehnološki postopek oljarne so oljčne tropine suhe, vlažne ali mokre, z značilnostmi iz preglednice 1 iz Priloge 2, ki je sestavni del te uredbe;

6. **ostanek kmetijske predelave** je snov, ki nastane pri predelavi kmetijskih rastlin, in ki se lahko kot stranski proizvod iz predpisa, ki ureja odpadke, brez nadaljnje obdelave uporablja za nadaljnjo uporabo za gnojenje oziroma izboljšanje tal;
7. **rastlinska voda** je ostanek predelave oljk v oljčno olje v oljarnah s trofaznim dekanterjem in v oljarnah na prešo; je tekočina, ki se pri predelavi oljk izloči iz plodov oljk, kateri je dodana voda, ki se dodaja v različnih fazah predelave oljk; značilnosti rastlinske vode so v preglednici 2 iz Priloge 2 te uredbe.

4. člen

(smernice za ravnanje z oljčnimi tropinami in rastlinsko vodo ter njihovo uporabo za gnojenje)

(1) Smernice za ravnanje z oljčnimi tropinami in rastlinsko vodo ter njihovo uporabo za gnojenje (v nadaljnjem besedilu: smernice) so strokovni pripomoček za zavezanca iz 2. člena te uredbe za pravilno skladiščenje, ravnanje in uporabo oljčnih tropin in rastlinske vode za namen gnojenja na kmetijskih zemljiščih.

(2) Smernice so objavljene na spletni strani ministrstva, pristojnega za kmetijstvo.

2. RAVNANJE IN UPORABA OLJČNIH TROPIN IN RASTLINSKE VODE

5. člen

(ravnanje in uporaba oljčnih tropin in rastlinske vode)

(1) Pri ravnanju z oljčnimi tropinami in rastlinsko vodo za namen gnojenja na kmetijskih zemljiščih se upoštevajo ukrepi za zmanjševanje in preprečevanje onesnaževanja voda, v skladu s predpisom, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

(2) Oljčne tropine in rastlinska voda se lahko uporabijo kot gnojilo na kmetijskih zemljiščih iz četrtega odstavka tega člena, če se skladiščijo največ sedem dni od njihovega nastanka.

(3) Če se oljčne tropine in rastlinska voda ne uporabijo za gnojenje v sedmih dneh od njihovega nastanka, se z njimi ravna v skladu s predpisom, ki ureja predelavo biološko razgradljivih odpadkov.

(4) Oljčne tropine in rastlinska voda se lahko uporabljajo kot gnojilo na kmetijskih zemljiščih iz skupine dejanske rabe »trajni nasadi« z dejansko rabo: 1230 - oljčnik, 1211 – vinograd, 1221 – intenzivni sadovnjak, 1222 – ekstenzivni sadovnjak, 1212 - matičnjak.

6. člen

(nanos oljčnih tropin in rastlinske vode)

(1) Oljčne tropine in rastlinska voda morajo biti po površini, ki se gnoji, nanesene enakomerno. Pri prevozu in gnojenju je treba preprečiti nenadzorovano raztresanje oljčnih tropin in rastlinske vode zunaj predvidenega območja gnojenja.

(2) Za nanos suhih oljčnih tropin je dovoljeno uporabljati trosilnike, za nanos tekočih oljčnih tropin in rastlinske vode pa cisterne v skladu z uredbo, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

7. člen

(vsebnost rastlinskih hranil v oljčnih tropinah in rastlinski vodi)

(1) Če se pri gnojenju kmetijskih zemljišč iz četrtega odstavka 5. člena te uredbe poleg oljčnih tropin in rastlinske vode uporabljajo tudi organska in mineralna gnojila, je treba zaradi vnosa dušika v skladu s predpisom, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, upoštevati podatke o vsebnosti rastlinskih hranil v oljčnih tropinah in rastlinski vodi iz Priloge 2 te uredbe.

8. člen

(največji odmerek nanosa oljčnih tropin in rastlinske vode na kmetijsko zemljišče)

(1) Največji dovoljeni letni odmerek nanosa oljčnih tropin in rastlinske vode na kmetijsko zemljišče iz četrtega odstavka 5. člena te uredbe za posamezno tehnologijo predelave oljk je naveden v preglednici 1 iz Priloge 3, ki je sestavni del te uredbe.

(2) Pri uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje na strmih zemljišču enkratni odmerek nanosa oljčnih tropin in rastlinske vode ne sme presegati odmerka, navedenega v preglednici 2 iz Priloge 3 te uredbe.

3. SKLADIŠČENJE OLJČNIH TROPIN IN RASTLINSKE VODE

9. člen

(skladiščenje oljčnih tropin in rastlinske vode)

(1) Zavezanec iz prve in druge alineje 2. člena te uredbe, ki uporablja oljčne tropine in rastlinsko vodo za namen gnojenja po tej uredbi, mora zagotoviti skladiščenje oljčnih tropin in rastlinske vode skladno s tem členom in ob upoštevanju zmogljivosti skladišča iz 10. člena te uredbe.

(2) Oljčne tropine in rastlinska voda se morajo skladiščiti v kovinskih cisternah, cisternah iz umetnih mas, v jamah iz armiranega betona in drugih vodotesnih zbiralnikih. Zbiralniki za oljčne tropine in rastlinsko vodo morajo biti umeščeni v prostor ter izdelani in upravljani tako, da ne pride do nenadzorovanega iztekanja in onesnaženja vode ali tal. Biti morajo zaprti, vodotesni, stabilni in odporni proti mehanskim, toplotnim ali kemičnim vplivom ter redno vzdrževani.

10. člen

(zmogljivost skladišča)

(1) Zmogljivost skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo mora biti prilagojena zmogljivosti oljarne in mora zagotavljati skladiščne zmogljivosti za najmanj sedem dnevno skladiščenje.

(2) Če se oljčne tropine in rastlinska voda uporabljajo za gnojenje kmetijskih zemljišč iz četrtega odstavka 5. člena te uredbe, je treba skladišče za oljčne tropine in rastlinsko vodo popolnoma izprazniti najmanj vsakih sedem dni od začetka obratovanja oljarne.

(3) Zmogljivost skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo se določi na podlagi izračunov iz preglednice 1 Priloge 1, ki je sestavni del te uredbe, pri čemer je število dni skladiščenja pred odvozom na kmetijsko zemljišče največ sedem.

4. SLEDLJIVOST OLJČNIH TROPIN IN RASTLINSKE VODE

11. člen

(spremljanje skladiščenja oljčnih tropin in rastlinske vode)

Za spremljanje skladiščenja oljčnih tropin in rastlinske vode mora zavezanec iz prve in druge alineje 2. člena te uredbe v obrazec iz Priloge 5, ki je sestavni del te uredbe vpisati datum začetka obratovanja oljarne in sproti vpisovati datum popolnega praznjenja skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo.

12. člen

(vodenje oddaje in prejema ter uporabe oljčnih tropin in rastlinske vode)

(1) Zavezanec iz prve alineje 2. člena te uredbe mora kot oddajalec in zavezanec iz tretje alineje 2. člena te uredbe mora kot prejemnik pri vsaki oddaji oziroma prejemu oljčnih tropin in rastlinske vode za namen uporabe za gnojenje na kmetijskih zemljiščih izpolniti obrazec iz Priloge 4, ki je sestavni del te uredbe.

(2) Izpolnjen obrazec iz Priloge 4 te uredbe mora zavezanec iz prve in tretje alineje 2. člena te uredbe hraniti najmanj pet let.

5. NADZOR IN KAZENSKE DOLOČBE

13. člen

(nadzor)

Za nadzor nad skladiščenjem, ravnanjem in uporabo oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje je pristojen kmetijski inšpektor.

14. člen

(kazenske določbe)

(1) Z globo od 2.000 eurov do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje zavezanec iz prve ali druge alineje 2. člena te uredbe, ki je pravna oseba, če:

- oljčne tropine in rastlinsko vodo uporabi na kmetijskih zemljiščih po preteku sedem dni od njihovega nastanka (drugi odstavek 5. člena te uredbe);
- oljčne tropine in rastlinsko vodo uporabi na kmetijskih zemljiščih z rabo, ki ni trajni nasad (četrti odstavek 5. člena te uredbe);
- z oljčnimi tropinami in rastlinsko vodo ne ravna v skladu s 6. členom te uredbe, tako da se pri prevozu oziroma gnojenju oljčne tropine nenadzorovano raztresajo oziroma rastlinska voda razliva zunaj predvidenega območja gnojenja;
- prekorači največji dovoljeni letni oziroma enkratni odmerek oljčnih tropin in rastlinske vode na kmetijsko zemljišče iz 8. člena te uredbe;
- ne zagotovi skladiščenja oljčnih tropin in rastlinske vode skladno z 9. členom te uredbe;
- ne izprazni skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo skladno z 10. členom te uredbe;
- ne spremlja skladiščenja oljčnih tropin in rastlinske vode skladno z 11. členom te uredbe;
- ne vodi in hrani podatkov o oddaji in prejemu ter uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode skladno z 12. členom te uredbe.

(2) Z globo od 800 eurov do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje zavezanec iz prve ali druge alineje 2. člena te uredbe, ki je samostojni podjetnik posameznik, če stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo 200 eurov do 1.000 eurov se za prekršek kaznuje zavezanec iz prve ali druge alineje 2. člena te uredbe, ki je odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 200 eurov do 1.000 eurov se za prekršek kaznuje zavezanec iz tretje alineje 2. člena te uredbe, ki je posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- oljčne tropine in rastlinsko vodo uporabi na kmetijskih zemljiščih po preteku sedem dni od njihovega nastanka (drugi odstavek 5. člena te uredbe);
- oljčne tropine in rastlinsko vodo uporabi na kmetijskih zemljiščih z rabo, ki ni trajni nasad (četrti odstavek 5. člena te uredbe);
- prekorači največji dovoljeni letni oziroma enkratni odmerek oljčnih tropin in rastlinske vode na kmetijsko zemljišče iz 8. člena te uredbe;
- ne vodi in hrani podatkov o oddaji in prejemu ter uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode skladno z 12. členom te uredbe.

6. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

15. člen (zagotovitev skladiščnih kapacitet)

Zavezanci iz prve in druge alineje 2. člena te uredbe morajo zagotoviti izpolnjevanje zahtev iz 9. člena te uredbe najpozneje do 1. oktobra 2023.

16. člen (začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA 2021-2330-0094

Vlada Republike Slovenije
Janez Janša
predsednik

PRILOGA 1: Zmogljivost skladišča

1. Zmogljivost skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo glede na tehnološki postopek v oljarni

a) Izračun zmogljivosti skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo pri uporabi preše:

$$ZS_{OT} (m^3) = \left\{ \left(DZO \left(\frac{kg}{ur} \right) \times OU \left(\frac{ur}{dan} \right) \times D (dan) \right) \times 0,001 (m^3) \right\} \times 0,6$$

$$ZS_{RV} (m^3) = ZS_{OT} (m^3) \times 1,16$$

$$ZS_{(OT+RV)} (m^3) = ZS_{OT} (m^3) + ZS_{RV} (m^3)$$

ZS_{OT} = zmogljivost skladišča za oljčne tropine pri uporabi preše

DZO = dejanska zmogljivost oljarne v kilogramih na uro – povprečje zadnjih 3 let (kg/ur)

OU = povprečno število ur obratovanja oljarne v konici sezone (ur/dan)

D = število dni skladiščenja oljčnih tropin pred odvozom na kmetijsko zemljišče (dan)

ZS_{RV} = zmogljivost skladišča za rastlinsko vodo pri uporabi preše

$ZS_{(OT+RV)}$ = zmogljivost skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo pri uporabi preše

b) Izračun zmogljivosti skladišča za oljčne tropine z rastlinsko vodo pri uporabi 2-faznega dekanterja:

$$ZS_{(OT+RV)} (m^3) = \left\{ \left(DZO \left(\frac{kg}{ur} \right) \times OU \left(\frac{ur}{dan} \right) \times D (dan) \right) \times 0,001 (m^3) \right\}$$

$ZS_{(OT+RV)}$ = zmogljivost skladišča za oljčne tropine z rastlinsko vodo pri uporabi 2 – faznega dekanterja

DZO = dejanska zmogljivost oljarne v kilogramih na uro – povprečje zadnjih 3 let (kg/ur)

OU = povprečno število ur obratovanja oljarne v konici sezone (ur/dan)

D = število dni skladiščenja oljčnih tropin pred odvozom na kmetijsko zemljišče (dan)

c) Izračun zmogljivosti skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo pri uporabi 3-faznega dekanterja:

$$ZS_{OT} (m^3) = \left\{ \left(DZO \left(\frac{kg}{ur} \right) \times OU \left(\frac{ur}{dan} \right) \times D (dan) \right) \times 0,001 (m^3) \right\} \times 0,7$$

$$ZS_{RV} (m^3) = ZS_{OT} (m^3) \times 0,06$$

$$ZS_{(OT+RV)} (m^3) = ZS_{OT} (m^3) + ZS_{RV} (m^3)$$

Pri čemer je:

ZS_{OT} = zmogljivost skladišča za oljčne tropine pri uporabi 3-faznega dekanterja

DZO = dejanska zmogljivost oljarne v kilogramih na uro – povprečje zadnjih 3 let (kg/ur)

OU = povprečno število ur obratovanja oljarne v konici sezone (ur/dan)

D = število dni skladiščenja oljčnih tropin pred odvozom na kmetijsko zemljišče (dan)

ZS_{RV} = zmogljivost skladišča za rastlinsko vodo pri uporabi 3-faznega dekanterja

ZS_(OT + RV) = zmogljivost skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo pri uporabi 3-faznega dekanterja

2. Zmogljivost skladišča (m³) na 1 tono predelanih oljk glede na tehnološki postopek v oljarni

	Zmogljivost skladišča na 1 tono predelanih oljk (m ³ /t):		
Tehnološki postopek:	za oljčne tropine	za rastlinsko vodo	za oljčne tropine in rastlinsko vodo skupaj
Preša	0,6	0,7	1,3
2-fazni dekanter	1*	*	1*
3-fazni dekanter	0,7	0,6	1,3

*Velikost skladišča je podana za oljčne tropine z rastlinsko vodo, saj pri uporabi 2-faznega dekanterja rastlinska voda ne nastaja ločeno.

PRILOGA 2: Vsebnost rastlinskih hranil v oljčnih tropinah in rastlinski vodi.

Preglednica 1: Povprečna kemijska sestava oljčnih tropin (v suhi snovi) glede na tehnološki postopek v oljarni

Tehnološki postopek:	Nasipna masa (kg/m ³):	Vsebnost suhe snovi v oljčnih tropinah (%):	kg/t v suhi snovi oljčnih tropin:		
			Dušik (N)	Fosfor (P ₂ O ₅)	Kalij (K ₂ O)
Preša: s u h e oljčne tropine	600	74	11,1	0,44	5,17
3-fazni dekanter: vlažne oljčne tropine	700	51	8,5	1,49	16,33
2-fazni dekanter: mokre oljčne tropine	1000	30	9,5	1,63	21,48

Preglednica 2: Povprečna kemijska sestava rastlinske vode (v suhi snovi) glede na tehnološki postopek v oljarni

Tehnološki postopek:	Vsebnost suhe snovi v rastlinski vodi (%):	kg/t v suhi snovi rastlinske vode*:		
		Dušik (N) (organski)	Fosfor (P ₂ O ₅)	Kalij (K ₂ O)
Preša	14	0,63	1,12	3,91
3-fazni dekanter	7	0,55	0,62	1,89

* pri uporabi 2-faznega dekanterja ne nastaja ločeno rastlinska voda

PRILOGA 3: Največji dovoljeni odmerek oljčnih tropin ali/in rastlinske vode na kmetijsko zemljišče

Preglednica 1: Največji dovoljeni letni odmerek oljčnih tropin in rastlinske vode

	Največji dovoljeni letni odmerek:		
	oljačnih tropin:		rastlinske vode:
Tehnološki postopek:	(t/ha)	(m ³ /ha)	(m ³ /ha)
Preša	30	50	76
3-fazni dekanter	57	80	158
2-fazni dekanter*	87	87	*

* pri uporabi 2-faznega dekanterja ne nastaja ločeno rastlinska voda

Preglednica 2: Največji dovoljeni enkratni odmerek oljčnih tropin ali rastlinske vode na strmih zemljiščih

	Enkratni odmerek:		
	oljačnih tropin:		rastlinske vode:
Tehnološki postopek:	(t/ha)	(m ³ /ha)	(m ³ /ha)
Preša	9,7	16,0	6,9
3-fazni dekanter	18,4	26,0	14,3

2-fazni dekanter*	28,0	28,0	*
-------------------	------	------	---

* pri uporabi 2-faznega dekanterja ne nastaja ločeno rastlinska voda

PRILOGA 4: OBRAZEC ZA ODDAJO, PREJEM IN UPORABO OLJČNIH TROPIN IN RASTLINSKE VODE

ODDAJALEC									
<u>Nosilec živilskega obrata – oljarne/kmet. gospodarstva</u>									
<u>Priimek in ime/naziv:</u>									
<u>Naslov:</u>									
<u>Tel.:</u>							<u>KMG-</u>		
							<u>MID:</u>		
Izjavljam, da sem oljčne tropine in rastlinsko vodo:									
☐	oddal drugemu kmetijskemu gospodarstvu								
☐	odstranil v skladu s predpisi o ravnanju z odpadki								
☐	uporabil na svojih kmetijskih zemljiščih ¹								
¹ V tem primeru se rubrike PREJEMNIK ne izpolni in podpis prejemnika ni potreben POZOR! Na enem obrazcu lahko oddajalec označi samo eno izjavo									
PREJEMIK									

